

3.5. Галерије

Галерије су установе које функционишу по музеолошким принципима, без обзира на то да ли имају своје сталне поставке. Закони и прописи који регулишу музејску делатност односе се и на галерије.

На територији 21 града укупно је 11 галерија, које имају статус самосталне установе културе чији су оснивачи локалне самоуправе. Ова анализа заснована је на упитницима који су галерије попуниле у оквиру пројекта *Локалне културне политике*. Упитници су установама послати у два наврата. Други пут, почетком 2010. године, а допуна упитника се односила на податке који се тичу 2009. године. Све галерије су нам доставиле податке за 2008. годину, и њих седам за 2009. годину.

Галерије које су обухваћене анализом су:

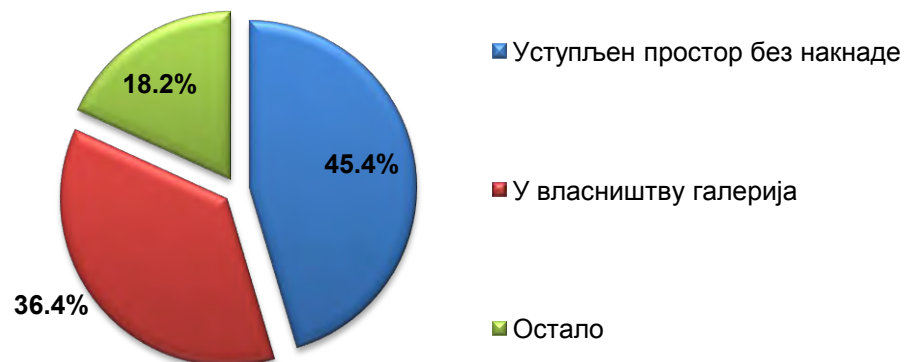
- ✓ Модерна галерија *Ваљево*, Ваљево
- ✓ Интернационални уметнички студио *Трнавац*, Ваљево
- ✓ Савремена галерија *УК Ечка*, Зрењанин
- ✓ Галерија савремене ликовне уметности, Ниш
- ✓ Галерија *Милене Павловић Барили* (Фондација Миленин дом), Пожаревац
- ✓ Галерија *Милан Коњовић*, Сомбор
- ✓ Галерија *Лазар Возаревић*, Сремска Митровица
- ✓ Галерија *Ликовни сусрет*, Суботица
- ✓ Галерија *Винко Перчић*, Суботица
- ✓ Градска галерија *Ужице*, Ужице
- ✓ Уметничка галерија *Надежда Петровић*, Чачак

• Просторни капацитети

Када је реч о просторним капацитетима установе се разликују по томе да ли користе простор уступљен од стране града без новчане накнаде, да ли га изнајмљују или имају простор у свом власништву.

Простор у свом власништву имају четири галерије (*Милан Коњовић* у Сомбор, *Милене Павловић Барили* у Пожаревацу, и обе галерије у Суботици - *Ликовни сусрет* и *Винко Перчић*). Пет галерија користи **простор уступљен без новчане накнаде** (Модерна галерија и Студио *Трнавац* из Ваљева, Савремена галерија *УК Ечка* из Зрењанина, Градска галерија *Ужице* и Галерија савремене ликовне уметности из Ниша). Објекат који користи галерија *Лазар Возаревић* у Сремској Митровици је у власништву града, док је зграда галерије *Надежда Петровић* у Чачку власништво државе.

Приказ 1: Структура галерија према правно-имовинском статусу простора којим располажу

✓ **Величина и организација простора**

Највећим изложбеним простором располаже галерија *Ликовни сусрет* из Суботице, а најмањим галерија *Винко Перчић*, исто из Суботице.

Табела 1: Површина изложбеног простора у галеријама градова Србије

Галерија	Површина изложбеног простора (м ²)
Модерна галерија <i>Ваљево</i>	379
Интернационални уметнички студио <i>Трнавац</i> , Ваљево	Н.п.
Савремена галерија УК <i>Ечка</i> , Зрењанин	Н.п.
Галерија савремене ликовне уметности, Ниш	440
Фондација Миленин дом - Галерија Милене Павловић Барили, Пожаревац	184
Галерија <i>Милан Коњовић</i> , Сомбор	170
Галерија <i>Лазар Возаревић</i> , С. Митровица	320
Галерија <i>Ликовни сусрет</i> , Суботица	500
Галерија <i>Винко Перчић</i> , Суботица	92
Градска галерија <i>Ужице</i>	185
Уметничка галерија <i>Надежда Петровић</i> , Чачак	402,6

✓ **Пристап галеријама за особе са инвалидитетом**

Када је реч о односу према особама са инвалидитетом треба истаћи да од 11 галерија, само две галерије и то Галерија савремене ликовне уметности из Ниша и Градска галерија *Ужице* имају обезбеђен пристап за особе са инвалидитетом.

Табела 2: Пристап галеријама за особе са инвалидитетом (● - има, - - нема, н.п. – нема података)

Галерија	Пристап
Модерна галерија <i>Ваљево</i>	-
Интернационални уметнички студио <i>Трнавац</i> , Ваљево	-
Савремена галерија УК <i>Ечка</i> , Зрењанин	-
Галерија савремене ликовне уметности, Ниш	● -
Галерија <i>Милене Павловић Барили</i> , Пожаревац	-
Галерија <i>Милан Коњовић</i> , Сомбор	-
Галерија <i>Лазар Возаревић</i> , С. Митровица	Н.п.
Галерија <i>Ликовни сусрет</i> , Суботица	-
Галерија <i>Винко Перчић</i> , Суботица	-
Градска галерија <i>Ужице</i>	●
Уметничка галерија <i>Надежда Петровић</i> , Чачак	-

- **Буџет**

Највећи буџет у 2008. години је имала је Галерија савремене уметности из Ниша у износу од 266.315,43 евра (21.686.545,00 динара), док су најмањи буџет имале галерије *Лазар Возаревић* из Сремске Митровице у износу од 39.947,31 евро (3.252.981,00 динара) и Модерна галерија *Ваљево* у износу од 39.996,66 евра (3.257.000,00 динара).

Када је реч о 2009. години највећи буџет имала је Галерија савремене ликовне уметности из Ниша, у износу од 241.474,27 евра (22.681.847,00 динара), док је најмањи буџет имао Студио *Трнавац* из Ваљева у износу од 39.638,20 евра (3.723.244,00 динара).

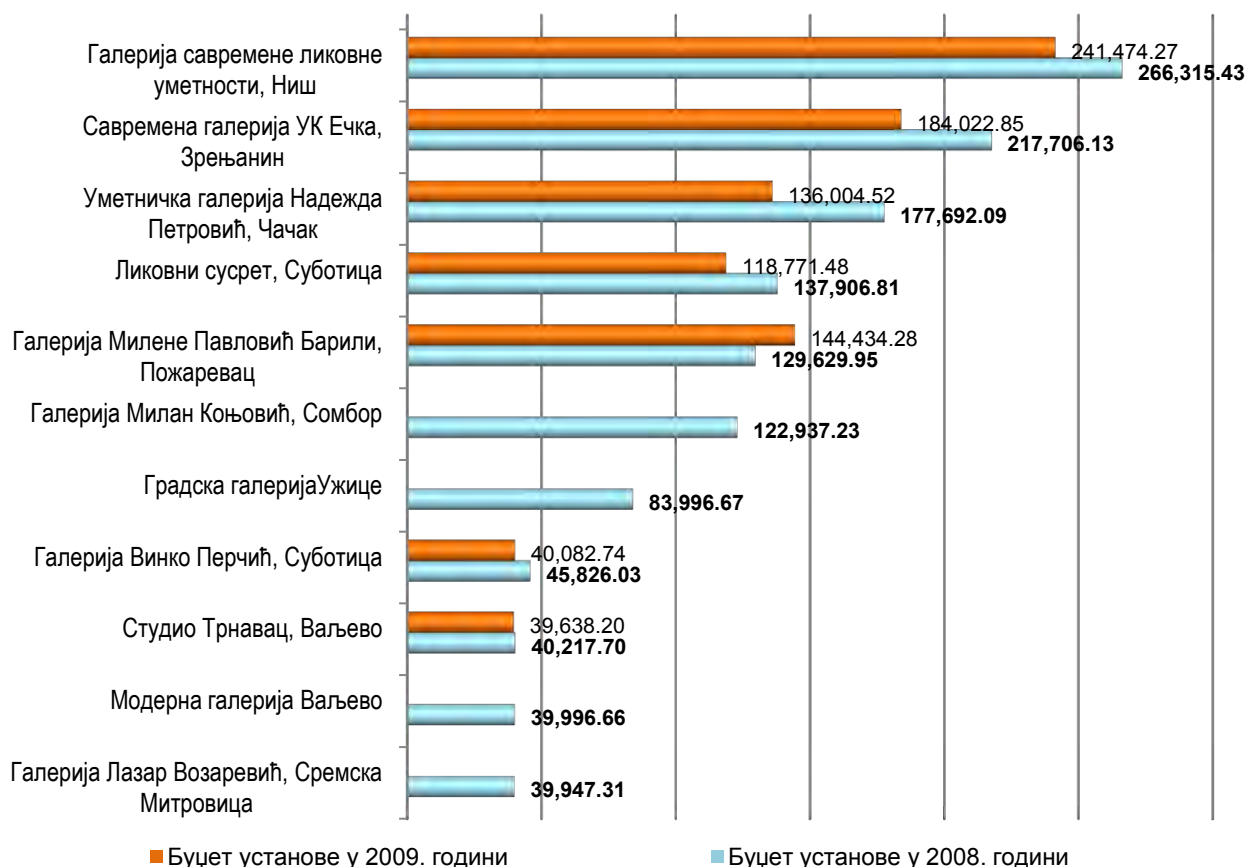
Табела 3: Појединачни буџети галерија у 2008. и 2009. години

Град	Галерија	Буџет у 2008. години у еврима	Буџет у 2008. години у динарима	Буџет у 2009. години у еврима	Буџет у 2009. години у динарима
Ваљево	<i>Модерна галерија Ваљево</i>	39.996,66	3.257.000,00	/	/
	<i>Студио Трнавац</i>	40.217,70	3.275.000,00	39.638,20	3.723.244,00
Зрењанин	<i>Савремена галерија УК Ечка</i>	217.706,13	17.728.202,00	184.022,85	17.285.395,00
Ниш	<i>Галерија савремене ликовне уметности</i>	266.315,43	21.686.545,00	241.474,27	22.681.847,00
Пожаревац	<i>Галерија Милене Павловић Барили</i>	129.629,95	10.556.000,00	144.434,28	13.566.813,00
Сомбор	<i>Галерија Милан Коњовић</i>	122.937,23	10.011.000,00	/	/
Сремска Митровица	<i>Галерија Лазар Возаревић</i>	39.947,31	3.252.981,00	/	/
Суботица	<i>Ликовни сусрет</i>	137.906,81	11.230.000,00	118.771,48	11.156.288,00
	<i>Винко Перчић</i>	45.826,03	3.731.696,00	40.082,74	3.765.000,00
Ужице	<i>Градска галерија Ужице</i>	83.996,67	6.840.000,00	/	/
Чачак	<i>Уметничка галерија Надежда Петровић</i>	177.692,09	14.469.786,85	136.004,52	12.775.000,00

По питању односа буџета за 2008. и 2009. годину, могуће је анализирати само оне галерије које су послале податке за обе године.

Уочљиво је да су се у шест галерија буџети смањили, а да се у Галерији *Милене Павловић Барили* буџет у 2009. години повећао за 14.804,33 евра. Највеће умањење буџета имала је галерија *Надежда Петровић*, чији се буџет смањило за 41.687,56 евра, а најмање Студио *Трнавац*, у износу од 597,50 евра.

Приказ 2: Рангирање појединачних буџета у 2008. години по галеријама и приказ буџета у 2009. у односу на 2008. годину

Табела 4: Рангирање разлика у буџетима између 2008. и 2009. године (приказано у еврима где је ■ - смањење, а ■ - повећање буџета)

Уметничка галерија Надежда Петровић, Чачак	-41.687,57 (-23,5%)		
Савремена галерија УК Ечка, Зрењанин	-33.683,28 (-15,5%)		
Ликовни сусрет, Суботица	-19.135,33 (-13,9%)	Галерија Милене Павловић Барили, Пожаревац	+14.804,33 (+11,4%)
Галерија Винко Перчић, Суботица	-5.743,29 (-12,5%)		
Галерија савремене ликовне уметности, Ниш	-24.841,16 (-9,3%)		
Студио Трнавац, Ваљево	-597,50 (-1,4%)		

✓ Структура буџета

Када је реч о **структури буџета и средствима за реализацију програма** у 2008. години, велики је распон у процентима које галерије издвајају у ту сврху из укупног буџета, а крећу се од 6,1% до 34,2%. За реализацију програма у 2008. години највише средстава, од укупног буџета, одвојила је Градска галерија Ужице – 34,2%, а најмање Галерија Винко Перчић из Суботице – 6,1%.

У 2009. години галерије су из укупног буџета за реализацију програма издвојиле између 8,7% и 27,1%. Највише средстава издвојила је Уметничка галерија Надежда Петровић из Чачка – 27,1%, док је најмање, као и у 2008. години, издвојила Галерија Винко Перчић из Суботице.

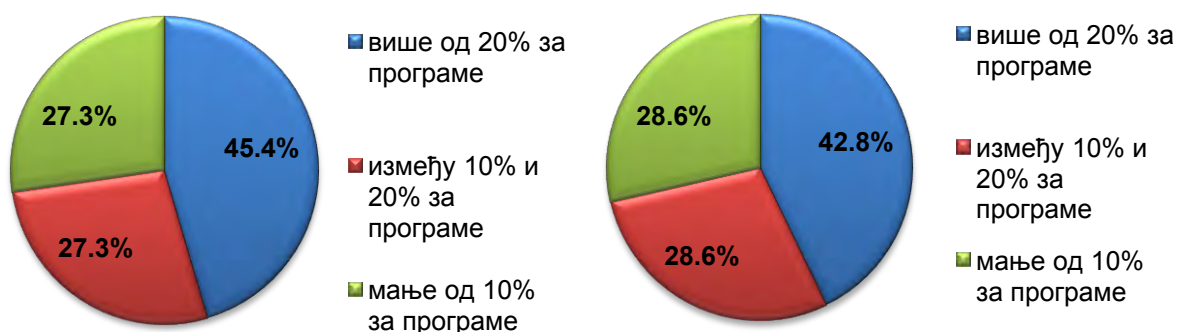
Табела 5: Упоредни приказ структуре буџета у 2008. и 2009. години (приказано у процентима)

Галерија	Средства за реализациј у програма		Плате и накнаде запослених		Текући трошкови		
	година	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Модерна галерија Ваљево		30,7	/	40,1	/	29,2	/
Студио Трнавац, Ваљево		21,5	21,6	53,8	51,7	24,7	26,7
Савремена галерија УК Ечка, Зрењанин		22	16	58	70	20	14
Галерија савремене ликовне уметности, Ниш		10,8	15,7	67,1	69,4	22,1	14,9
Галерија Милене Павловић Барили, Пожаревац		14,2	25	50,6	40	35,2	35
Галерија Милан Коњовић, Сомбор		17,3	/	39,3	/	43,4	/
Галерија Лазар Возаревић, Сремска Митровица		9,9	/	67,4	/	22,7	/
Ликовни сусрет, Суботица		9,5	9,9	52,7	46,9	37,8	43,2
Галерија Винко Перчић, Суботица		6,1	8,7	56,5	45,4	37,4	45,9
Градска галерија Ужице		34,2	/	36,5	/	29,3	/
Уметничка галерија Надежда Петровић, Чачак		32,2	27,1	48,3	58,9	19,5	14

У току 2008. године пет галерија је за програме издвојило више од 20%, док је исти број галерија (три) издвојило између 10% и 20% и мање од 10%.

Број галерија које су у току 2009. године издвојиле преко 20% за програме је три, оних који су издвојили између 10% и 20% и мање од 10% је по две у обе категорије.

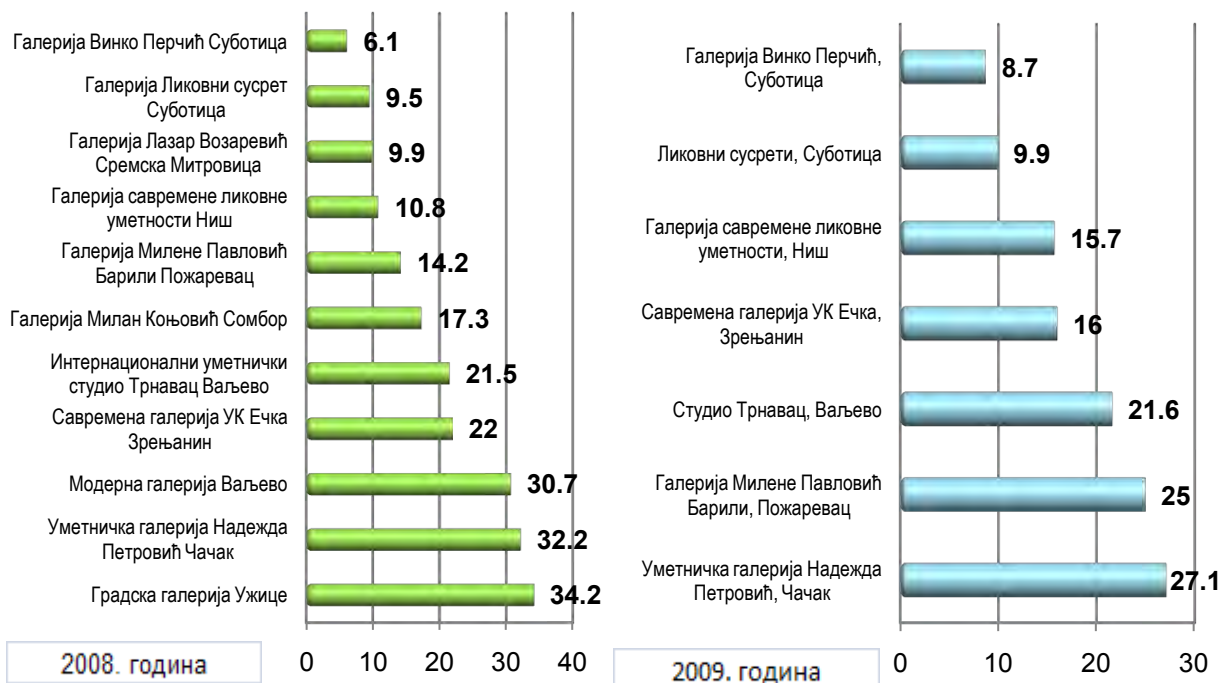
Приказ 3: Однос галерија према издвајању за програме у 2008. и 2009. години (у процентима)¹

Удео програма у 2009. години се у односу на 2008. годину највише смањило у Уметничкој галерији Надежда Петровић у Чачку, док је изразито порастао у Галерији Милене Павловић Барили из Пожареваца.

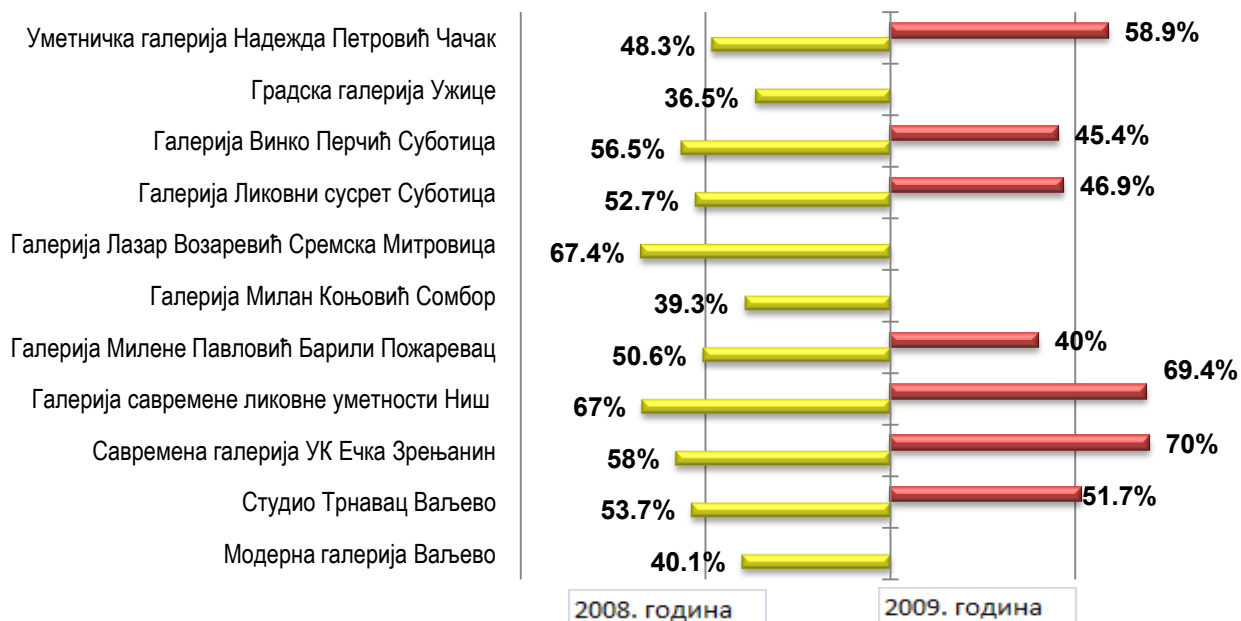
¹ Из приказа су изузете галерије које нису доставиле податке о уделу програма у буџетима за 2009. годину: Модерна галерија Ваљево, Галерија Милан Коњовић Сомбор, Галерија Лазар Возаревић Сремска Митровица и Градска галерија Ужице.

Приказ 4: Удео средстава за програме у галеријама у 2008. и 2009. години (у процентима)

Структура буџета галерија показује да се највећи део издваја за плате. То је најизраженије у галеријама *Лазар Возаревић* у Сремској Митровици и Галерији савремене ликовне уметности у Нишу, где се за плате издваја 68% односно 67,1% од укупног буџета установе. Најмању суму од укупног буџета издваја Градска галерија *Ужице* (36,5%). У 2009. години највећу суму за плате и накнаде запослених издвојила је Савремена галерија *УК Ечка* Зрењанин (70%), а најмање Галерија *Милене Павловић Барили* из Пожаревца (40%). За текуће трошкове галерије су у 2008. години издвојиле између 19,5% до 43,4%, док је у 2009. години издвојено између 14% до 45,9%.

Приказ 5: Плате и накнаде запослених у 2008. и 2009. години

✓ Извори финансирања

Галерије се највећим делом финансирају из буџета локалних самоуправа, односно градског буџета. Процент зависности од градског буџета варира, и креће се између 40% у Галерији *Милене Павловић Барили* у Пожаревцу, па до 100% у галеријама у: Ужицу, Сремској Митровици, и Модерној галерији Ваљево. У погледу остваривања сопствених прихода, највише их остварује Галерија *Милене Павловић Барили* у Пожаревцу у износу од чак 48%. После ње, следе галерије у Нишу и Сомбору у износу од 5%. С друге стране, чак 45,5% галерија нема сопствене приходе (Градска галерија Ужице, *Винко Перчић*, *Лазар Возаревић* и обе галерије у Ваљево). Слична ствар је и са донацијама, на основу чега се закључује да овај начин прибављања средстава међу галеријама није довољно развијен. Донације као изворе финансирања користе само четири галерије (Студио *Трнавац*, *Милан Коњовић*, *Ликовни сусрет* и Галерија *Надежде Петровић*), односно 36,4% галерија, а њихова заступљеност у укупним буџетима установа креће се од 0,5% до 15%. Уочљиво је одсуство спонзорства као могућег извора финансирања.

Приказ 6: Извори финансирања галерија у 2008. и 2009. години²

Табела 6: Извори финансирања галерија у 2008. и 2009. години

Галерија	Република		Покрајина		Град		Сопствени приходи		Приватни сектор и остало	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
година	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
<i>Модерна галерија Ваљево</i>	-	Н.п.	-	Н.п.	100%	Н.п.	-	Н.п.	-	Н.п.
<i>Студио Трнавац, Ваљево</i>	-	-	-	-	95%	99%	-	-	5%	1%
<i>Савремена галерија УК Ечка, Зрењанин</i>	1%	-	9%	-	88%	94%	2%	2%	-	4%
<i>Галерија савремене ликовне уметности, Ниш</i>	3%	1,2%	-	-	92%	90,3%	5%	7,3%	-	1,2%
<i>Галерија Милене Павловић Барили, Пожаревац</i>	12%	13%	-	-	40%	40%	48%	47%	-	-
<i>Галерија Милан Коњовић, Сомбор</i>	-	Н.п.	1%	Н.п.	79%	Н.п.	5%	Н.п.	15%	Н.п.
<i>Галерија Лазар Возаревић, Сремска Митровица</i>	-	Н.п.	-	Н.п.	100%	Н.п.	-	Н.п.	-	Н.п.
<i>Ликовни сусрет, Суботица</i>	-	1,4%	4,8%	2%	93,1%	93,8%	0,8%	2,8%	1,3%	
<i>Галерија Винко Перчић, Суботица</i>	-	-	2%	-	98%	100%	-	-	-	-
<i>Градска галерија Ужице</i>	-	Н.п.	-	Н.п.	100%	Н.п.	-	Н.п.	-	Н.п.
<i>Уметничка галерија Надежда Петровић, Чачак</i>	3,4%	5,8%	-	-	94,4%	87,2%	1,7%	6%	0,5%	1%

² Из приказа изузете су галерије које нису доставиле податке о извору финансирања за 2009. годину: Модерна галерија Ваљево, Галерија *Милан Коњовић* Сомбор, Галерија *Лазар Возаревић* Сремска Митровица и Градска галерија Ужице.

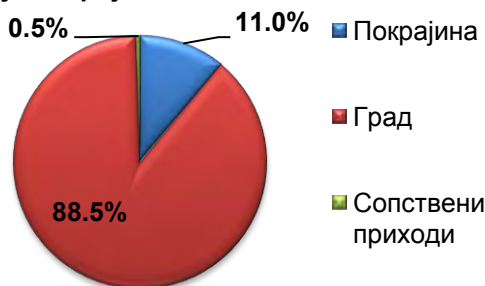
Податке о **инвестиционим улагањима** доставило је шест галерија. Према подацима којима Завод располаже, у последње три године укупно је у галеријама у 21 посматраном граду уложено 168.222,97 евра (13.815.654,00 динара). Највише средстава уложили су градови што показују табела и приказ који следе.

Табела 7: Инвестициона улагања у галеријама

	Тип инвестиције	Финансијер	Година	Износ у еврима	Износ у динарима
Интернационални студио <i>Трнавац</i> , Ваљево	Замена кровног покривача	Град Ваљево	2008.	3.684,06	300.000,00
	Видео надзор и аларм	Град Ваљево	2009.	3.938,82	369.976,00
Савремена галерија <i>УК Ечка</i> , Зрењанин	Адаптација канцеларијског простора	Покрајина	2008.	20.470,60	1.666.955,00
	Набавка канцеларијског намештаја	Град Зрењанин	2008.	8.571,40	697.985,00
	Одржавање зграде	Град Зрењанин	2009.	14.061,50	1.320.811,00
Галерија савремене ликовне уметности, Ниш	Грејање у галерији Србија	Град Ниш	2006.	21.465,70	1.805.489,00
	Реконструкција галерије Србија	Град Ниш	2006.	22.357,00	1.880.461,00
	Пројекат и реконструкција електроинсталације галерије Србија	Град Ниш	2007.	4.113,10	328.886,00
	Радови на депоу и конзерваторској радионици	Град Ниш	2007.	9.990,70	798.857,00
	Сто за конзерваторске послове	Град Ниш	2009.	4.259,30	400.077,00
	Нематеријална имовина	Град Ниш	2009.	4.021,50	377.740,00
Галерија <i>Милена Павловић Барили</i> , Пожаревац	Реконструкција изложбеног дела галерије	градска управа	2007.	12.506,20	1.000.000,00
	Реконструкција дела крова галерије	градска управа	2008.	14.085,40	1.147.000,00
	Уградња противпожарне дојаве	градска управа	2009.	1.226,00	99.835,00
	Изградња пројектне документације	градска управа	2009.	989,70	80.591,00
	Набавка опреме	сопствена средства	2009.	968,50	90.967,00
Галерија <i>Милан Коњовић</i> , Сомбор	Текуће одржавање	Град Сомбор	2006.	2.377,82	200.000,00
	Видео надзор	Град Сомбор	2007.	3.251,62	260.000,00
	Климатизација првог спрата	Град Сомбор	2008.	10.560,98	860.000,00
Галерија Ликовни сусрет, Суботица	Санација подрума	Град Суботица	2006	18.547,03	1.560.000,00
Градска галерија <i>Ужице</i>	Адаптација приземља	Град Ужице	2009.	5.323,07	500.000,00

Укупна сума са којом су у инвестиционим улагањима учествовали градови је 165.330,90 евра (13.617.732,00 динара). Установе су у инвестицијама учествовале са 968,50 евра (90.967,00 динара), а Покрајина је уложила једино у зрењанинску галерију суму од 20.470,60 евра (90.967,00 динара).

Приказ 7: Извори инвестиција у галеријама

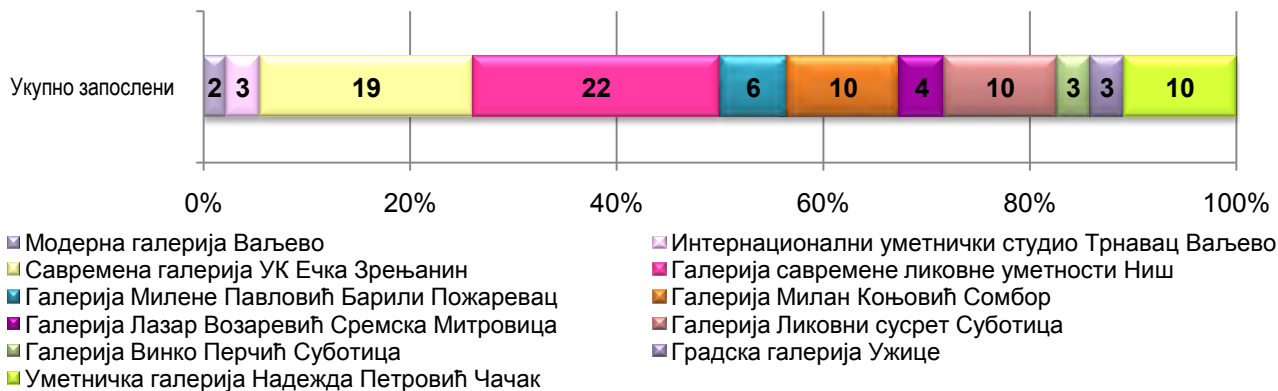
• **Кадрови**

Укупан број стално запослених у 11 галерија износи 92. Највише запослених има *Галерија савремене ликовне уметности* у Нишу (22), док је најмање запослених у Модерној галерији *Ваљево* (двоје).

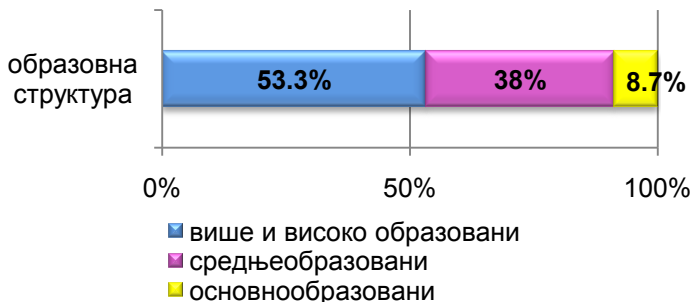
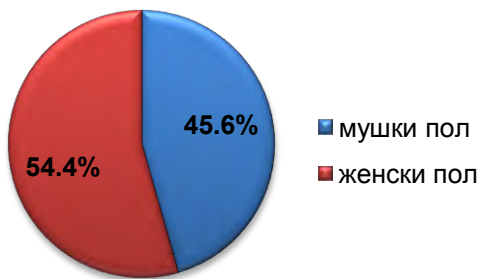
Када је полна структура у питању, број мушкарца је 42, док је жена 50.

У већини галерија преовлађујуће су виша и висока стручна спрема. Процентуално највећу заступљеност ове стручне спреме има галерија *Надежда Петровић* у Чачку (80%), а затим галерије у: Пожаревцу, Ужицу, *Винко Перчић* у Суботици, све са по 66,6%, као и у Нишу са 63,6%. У четири галерије (што чини 36,4% галерија) виша и висока стручна спрема заступљене су са мање од 50%. Једино је у Сремској Митровици тај однос уједначен. Пет галерија (45,5%) нема запослене са основном школом. Највећи проценат запослених са основном школом у односу на укупан број запослених је у Сремској Митровици (25%), а потом у Сомбору (20%). Истичемо да Модерна галерија *Ваљево*, Интернационални студио *Трнавац* у Ваљеву, и Галерија *Лазар Возаревић* у Сремској Митровици, немају стручна лица, односно кадрове профила дипломирани историчар уметности.

Приказ 8: Број стално запослених у галеријама

Приказ 9: Полна и образовна структура запослених у галеријама

Табела 8: Полна и образовна структура запослених по галеријама (у процентима)

Галерија	Мушкарци	Жене	ВСС	ССС	ОШ	Основна делатност
Модерна галерија Ваљево	50	50	-	100	-	50
Студио Трнавац, Ваљево	33,3	66,7	33,3	66,6	-	66,7
Савремена галерија УК Ечка, Зрењанин	52,6	47,4	42,1	52,6	5,3	31,6
Галерија савремене уметности, Ниш	59	41	63,6	27,3	9,1	31,8
Галерија Милене Павловић Барили, Пожаревац	16,7	83,3	66,6	16,6	16,6	33,3
Галерија Милан Коњовић, Сомбор	30	70	40	40	20	40
Галерија Лазар Возаревић, Сремска Митровица	50	50	50	25	25	нема запослених у основној делатности
Ликовни сусрет, Суботица	30	70	40	50	10	60
Галерија Винко Перчић, Суботица	66,7	33,3	66,6	33,3	-	33,3
Градска галерија Ужице	66	34	66,6	33,3	-	66,7
Уметничка галерија Надежда Петровић, Чачак	40	60	80	20	-	60

Процент запослених који се бави основном делатношћу варира од 31,6% у Савременој галерији УК Ечка у Зрењанину до 66,7% колико их је Студију Трнавац из Ваљева и Градској галерији Ужице. Просечно у галеријама у основној делатности ради 47,3% запослених. У Галерији Лазар Возаревић из Сремске Митровице нема запослених у основној делатности.

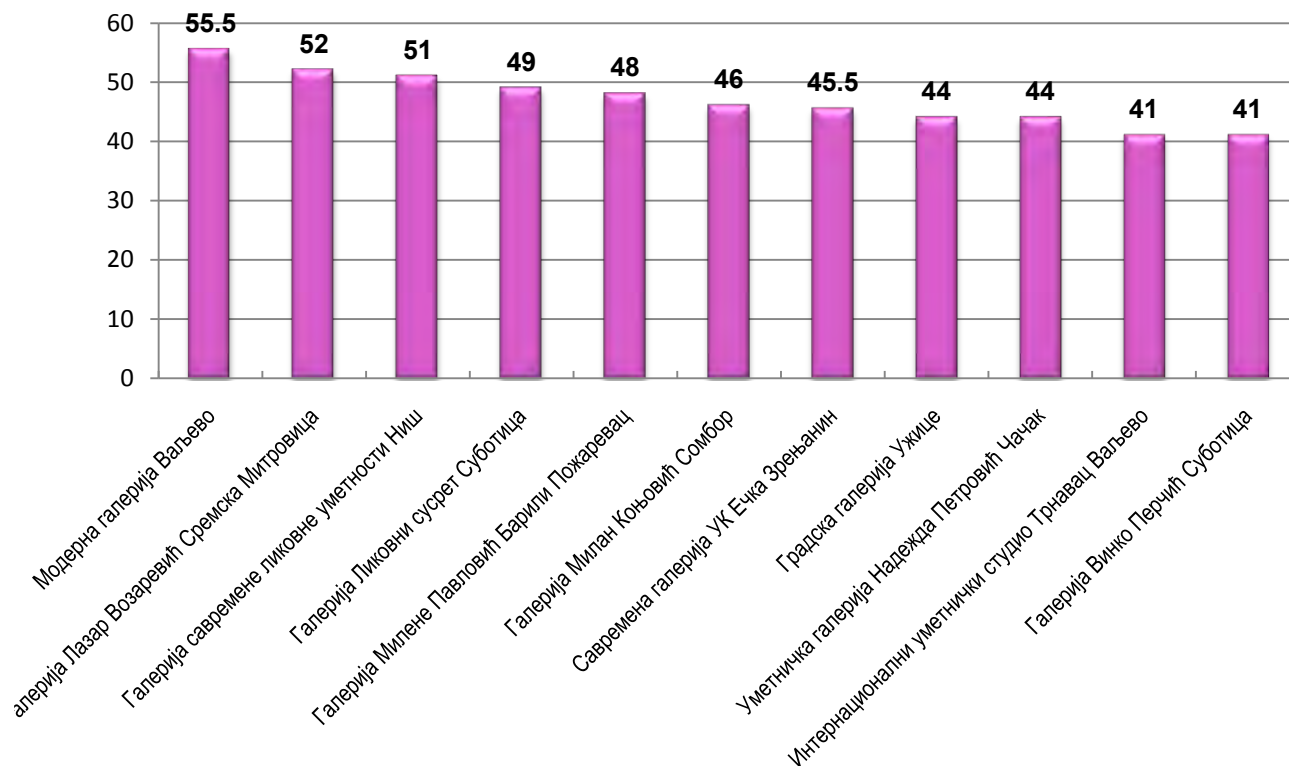
Приказ 10: Процент запослених који се бави основном делатношћу (приказано у процентима)³

³ Из приказа је изузета Галерија Лазар Возаревић из Сремске Митровице, која нема запослена лица у основној делатности.

Просек година старости запослених креће се у распону између 41 година, колико износи у Галерији *Винко Перчић* у Суботици и Интернационалном студију *Трнавац* у Ваљево, који има најмлађу структуру кадрова, па до 55,5 година колико износи у Модерној галерији *Ваљево*. По висини просека запослених се још издвајају и галерија *Лазар Возаревић* у Сремској Митровици, и Галерија савремене ликовне уметности у Нишу у којима су просечне године старости 52, односно 51 година.

Приказ 11: Просечна старост запослених у галеријама

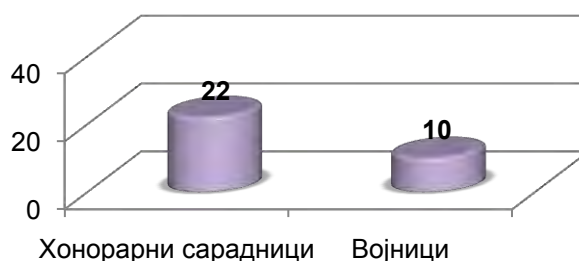
✓ **Сарадници**

Ангажовање сарадника (хонорарних сарадника, волонтера и војника), није редовна пракса галерија. То показује податак да ниједна галерија нема волонтере, да 36,4% галерија (њих четири) има војнике на цивилном служењу војног рока и да тачно половина галерија ангажује спољне сараднике.

Галерије као што су: *Винко Перчић* у Суботици, Савремена галерија *Ечка*, Студио *Трнавац* у Ваљево, и *Милена Павловић Барили* у Пожаревацу немају ниједну од ових категорија сарадника.

Када је реч о броју сарадника, не располажемо потпуним подацима о томе, јер неке галерије које имају спољне сараднике нису навеле њихов број, а њихов број варира у зависности од потребе програма.

Приказ 12: Укупан број сарадника ангажованих у свих 11 галерија

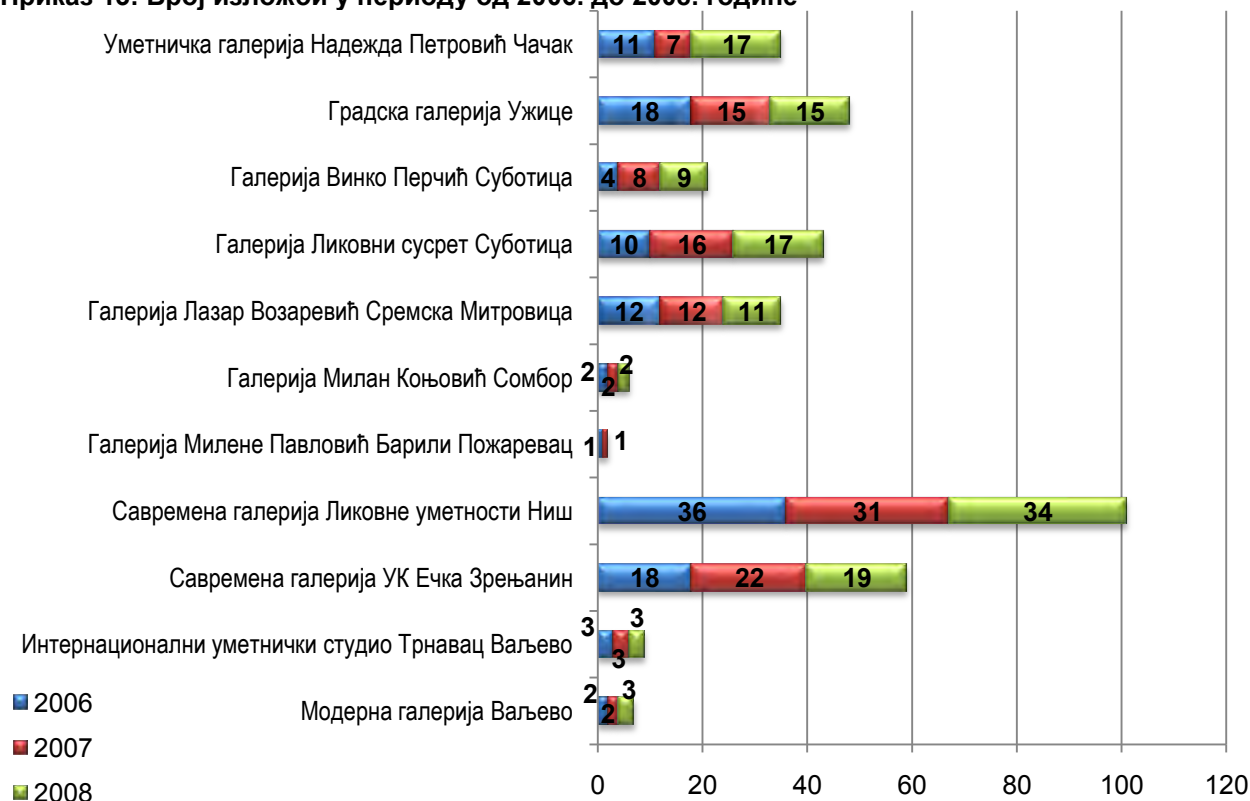

• Програми и публика

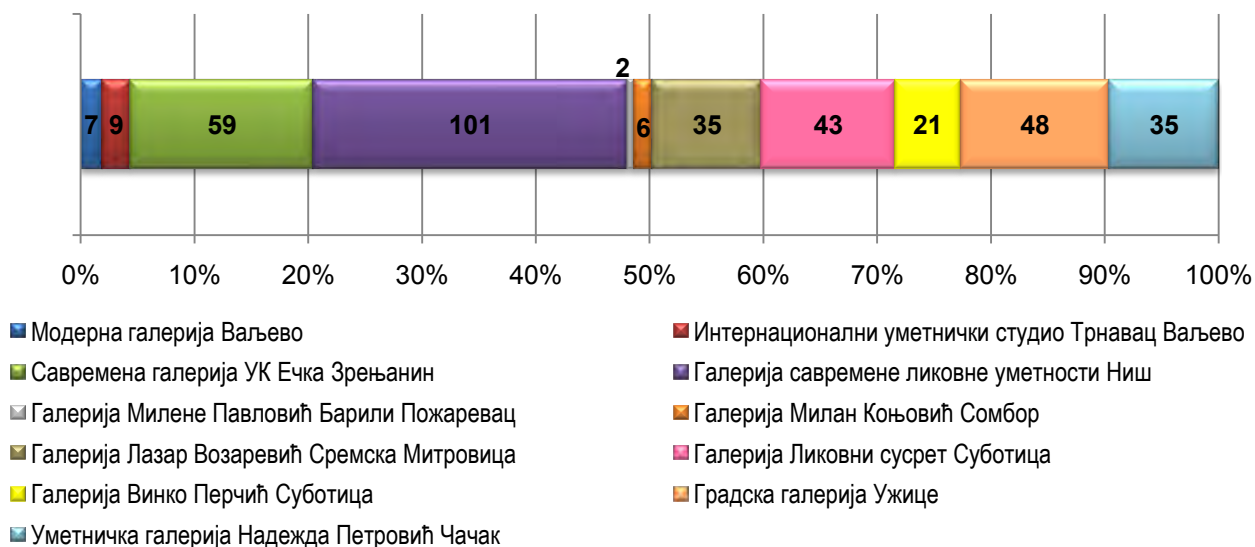
Сталне поставке има осам од укупно 11 галерија. То су галерије у: Ужицу, обе галерије у Суботици, Сремској Митровици, Пожаревцу, Чачку, Модерна галерија *Ваљево* и Галерија *Милан Коњовић* у Сомбору.

Изузимајући сталне поставке, број изложби у периоду од 2006. до 2008. године, креће се од две у Пожаревцу до 101 у Нишу. У томе, поред Ниша предњаче и галерије у Ужицу, *Ликовни сусрет* у Суботици и *Ечка* у Зрењанину.

Приказ 13: Број изложби у периоду од 2006. до 2008. године

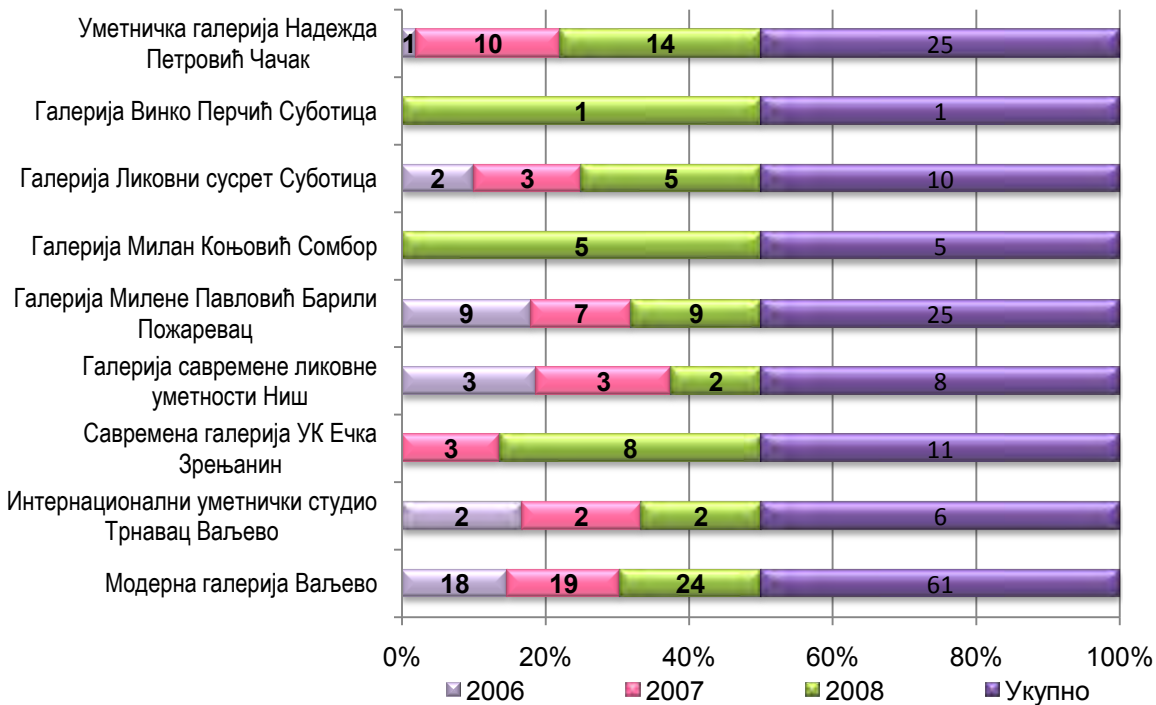
Приказ 14: Укупан број изложби у периоду од 2006. до 2008. године

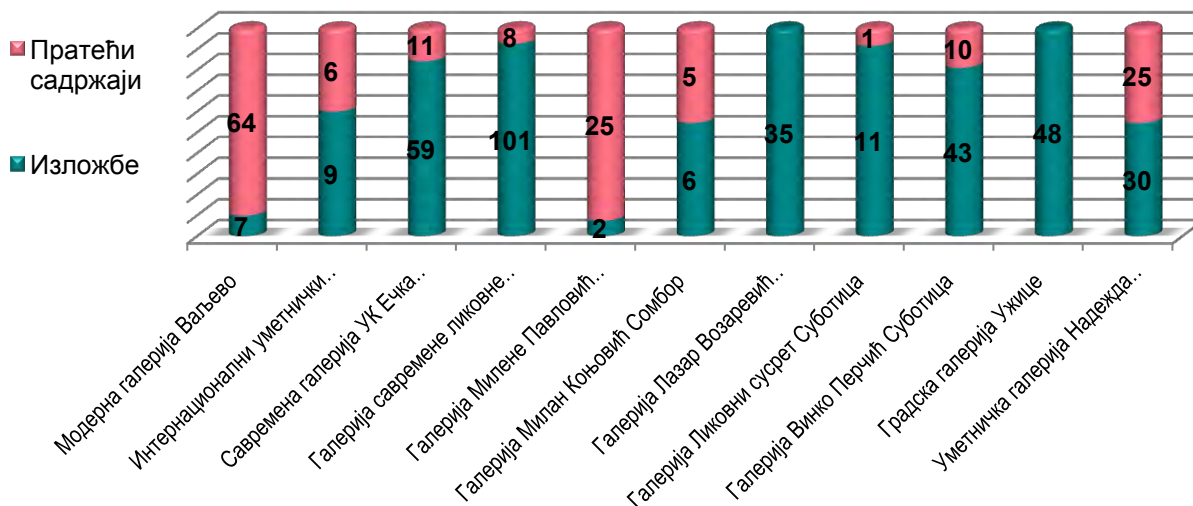
Већина галерија (осам), приређује само ликовне изложбе, док три галерије (*Лазар Возаревић* из Сремске Митровице, Галерија савремене ликовне уметности из Ниша и *Ликовни сусрет* из Суботице) приређују ликовне и примењене изложбе (графичког дизајна, керамике, текстила, архитектуре и фотографије). Када је у питању карактер изложби, све галерије организују групне и самосталне изложбе, осим Галерије *Милан Коњовић* у Сомбору која излаже искључиво дела овог сликара. Прилику да излажу у галеријама имају и неафирмисани уметници и студенти, осим у две галерије, обе у Ваљево - Студију *Трнавац* и Модерној галерији.

Када је реч о пратећим садржајима - организовање трибина, промоција, радионица и слично, галерије у Ужицу и Сремској Митровици их, у посматраном периоду, нису имале, док се у осталим галеријама њихов број креће од једног у Галерији *Винко Перчић*, преко пет и шест у Сомбору и Студију *Трнавац* у Ваљево, до 61 у *Модерној галерији* у Ваљево.

Приказ 15: Број пратећих програма у периоду од 2006. до 2008. године⁴

Приказ 16: Број изложби и пратећих садржаја за период од 2006. до 2008. године

⁴ Из приказа су изузете Градска галерија Ужице и Галерија *Лазар Возаревић* које нису доставиле податке о пратећим програмима.

Три од укупно 11 галерија немају своје стручне савете. Број чланова савета креће се од три до девет чланова, а трајање њиховог мандата је од једне до осам година, а најчешће четири године.

Када је реч о конкурсима, чак пет галерија или 45,5% галерија их не расписује. Галерије које расписују конкурсе најчешће то чине једном годишње (Ужице, *Винко Перчић* у Суботици, Зрењанин), два пута годишње конкурс расписује Галерија у Сремској Митровици, док *Ликовни сусрет* у Суботици то чини повремено.

✓ **Радно време**

Анализа радног времена галерија показује да су галерије отворене за посетиоце у различито време. Углавном не раде недељом, сем галерије *Лазар Возаревић* у Сремској Митровици, Студија *Трнавац* и Галерије *Милан Коњовић* у Сомбору, које су понедељком затворене за посетиоце.

Галерије су углавном доступне посетиоцима до 19-20 часова. Најкраће радно време има Галерија *Милене Павловић Барили* у Пожаревцу која ради до 15 часова, суботом од 9 до 14 часова, а недељом је доступна за најављене посете. Постоје и галерије које раде двократно, као што су: *Винко Перчић* у Суботици (од 8 до 14 часова и од 17 до 19 часова), *Лазар Возаревић* у Сремској Митровици (уторак, четвртак, петак од 10 до 13 часова и од 17 до 19 часова и среда од 9 до 16 часова).

Улаз не наплаћује седам од укупно 11 галерија. У галеријама које наплаћују улаз, цена улазнице готово је симболична и креће се од 40 динара у *Ликовном сусрету* у Суботици, 50 динара у Чачку, 55 динара у Сомбору и до 100 динара у Пожаревцу.

Табела 9: Радно време галерија у градовима Србије

Галерија	Радно време
Модерна галерија <i>Ваљево</i>	10 - 18 ч
Интернационални уметнички студио <i>Трнавац</i> , Ваљево	11-19 ч, понедељком не ради
Савремена галерија УК <i>Ечка</i> , Зрењанин	радним даном 8-20 ч, субота 9-14 ч
Галерија савремене ликовне уметности, Ниш	10-20 ч, понедељком не ради
Галерија <i>Милене Павловић Барили</i> , Пожаревац	радним даном 7-15 ч, субота 9-14 ч, недељом за најављене посете
Галерија <i>Милан Коњовић</i> , Сомбор	уторак-петак 8-19 ч, субота -недеља 9-13 ч, понедељком не ради
Галерија <i>Лазар Возаревић</i> , Сремска Митровица	уторак, четвртак, петак 10-13 ч и 17-19 ч, среда 9-16 ч, субота- недеља 10-13 ч, понедељком не ради
Галерија <i>Ликовни сусрет</i> , Суботица	понедељак, среда, петак 8-14 ч, уторак, четвртак 8-18 ч, субота 9-12 ч
Галерија <i>Винко Перчић</i> , Суботица	8-14ч и 17-19 ч
Градска галерија <i>Ужице</i>	8-20 ч
Уметничка галерија <i>Надежда Петровић</i> , Чачак	уторак - петак 8-20 ч, субота-недеља 10-13 ч, понедељком не ради

✓ **Интернет презентације**

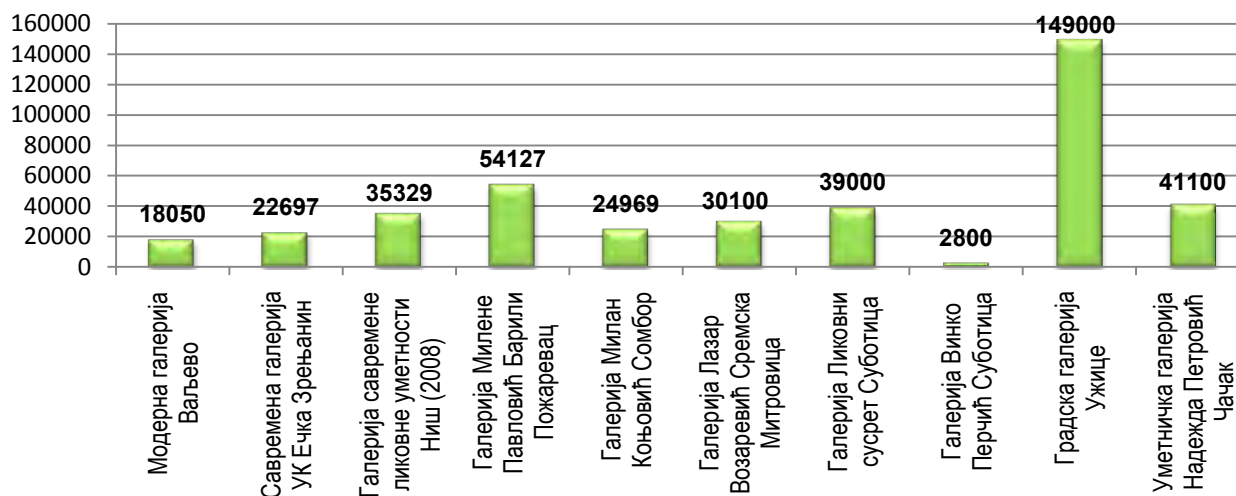
Осам од укупно 11 галерија има своје интернет презентације, и то галерије у: Зрењанину, Ужицу, Нишу, Чачку, Сомбору, обе галерије у Суботици и Студио *Трнавац* у Ваљево. Преостале три (Галерија *Милене Павловић Барили*, *Лазар Возаревић* у Сремској Митровици и Модерна галерија *Ваљево*) имају странице на званичним презентацијама градова, односно културном порталу града.

• Публика

На основу попуњених упитника, закључује се да одређени број галерија не води евиденцију о посећености својих установа. Приметно је и то да поједине установе приликом вођења евиденција заокружују број посета.

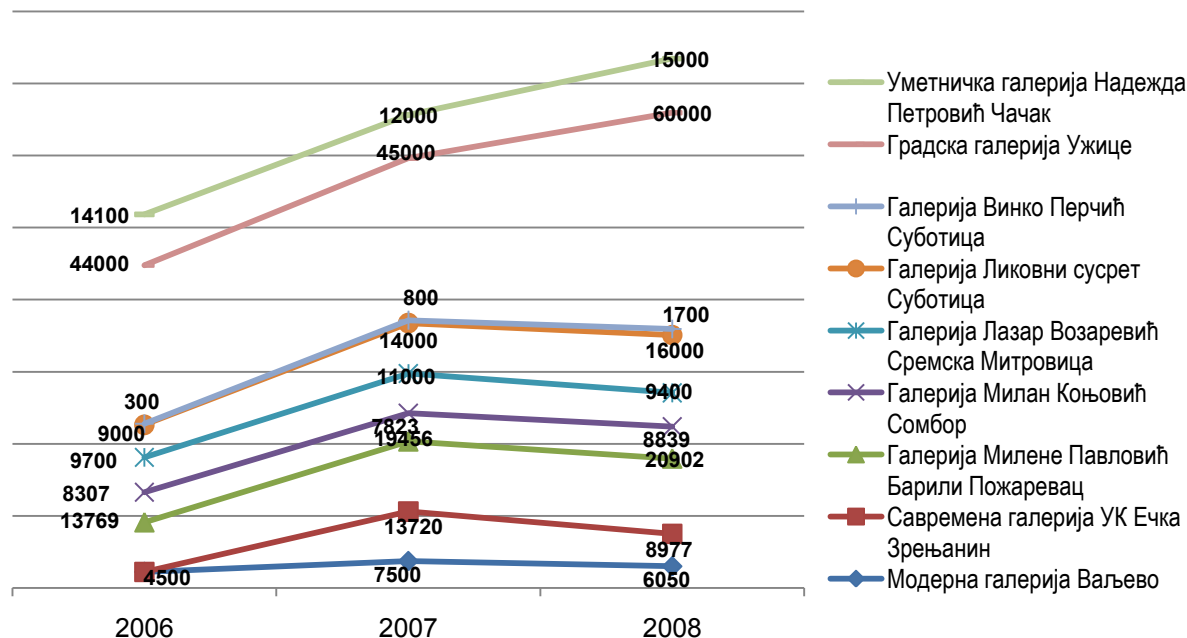
Највећи број посетилаца, у периоду од 2006. до 2008. године, имала је Градска галерија у Ужицу, укупно 149.000, а најмање галерија *Винко Перчић* у Суботици која је имала 2.800 посетилаца.

Приказ 17: Укупан број посетилаца у периоду од 2006. до 2008. године⁵

Када је реч о тенденцији кретања посетилаца у периоду од 2006. до 2008. године приметан је континуирани раст у пет галерија (Модерна галерија *Ваљево*, Галерија *Милене Павловић Барили*, Галерија *Ликовни сусрет*, Галерија *Винко Перчић*, Градска галерија *Ужице*), док је у Савременој галерији *УК Ечка Зрењанин* приметан пад публике. У осталим галеријама број посетилаца бележи осцилације у кретању у предходне три године.

Приказ 18: Тенденција кретања посетилаца у периоду од 2006. до 2008. године⁶

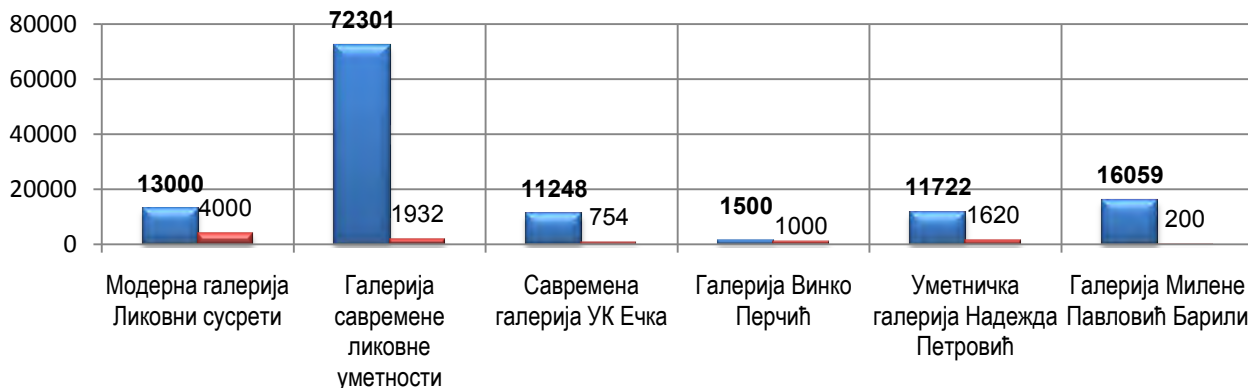

⁵ Из приказа је изузет Интернационални уметнички студио *Трнавац*, који Заводу није доставио податке о посети ни за једну годину.

⁶ Из приказа је изузета Галерија савремене ликовне уметности из Ниша која је Заводу доставила податке само за последњу годину (2008) и Интернационални уметнички студио *Трнавац* који није доставио податке о посети ни за једну годину.

Броју посетилаца доприноси и учешће у манифестацији *Ноћ музеја*, којој су се прикључиле све галерије.

Приказ 19: Однос укупног броја посетилаца галерија и посетилаца у *Ноћи музеја* у 2009. години

• Сарадња и умрежавање

Галерије остварују сарадњу са другим установама културе, првенствено на локалу, а потом, и због природе своје делатности, и са бројним уметницима, ликовним критичарима, историчарима уметности и другим сарадницима.

Манифестацији *Ноћ музеја* прикључиле су се и галерије, а како је ова манифестација међународног карактера, посматрамо је у контексту умрежавања, а потом и међународне сарадње. Међутим, официјелно чланство у међународним мрежама, има само Галерија у Ужицу и то у Међународном удружењу *Краковско тријенале*.

Када је у питању чланство у домаћим мрежама, анализа је показала да само две галерије (18,2%) имају чланство у Музејском друштву Србије. Међутим, приликом приступања сајту овог удружења (http://mdsrbiya.org/index.php?option=com_content&view=article&id=56)⁷, на списку нема ниједне галерије.

• Проблеми

Проблеми са којима се галерије суочавају су неадекватни просторни капацитети, неадекватна техничка опрема, проблем у финансирању, као и недостатак стручних кадрова.

Проблем недостатка простора истакле су галерије у: Суботици, Чачку, Модерна галерија у Ваљеву, Пожаревцу, Сомбору. Проблем подразумева недостатак простора што за депое, што за изложбене и канцеларијске просторе. Галерија у Зрењанину има проблем разуђености простора, док су галерије у Нишу и Сремској Митровици истакле проблем лошег стања зграда услед њихове старости. Управо су галерије у Нишу и Сомбору исказале **потребу за реконструкцијом/адаптацијом зграда**. Галерије у Суботици, Чачку и Сомбору предложиле су **адаптацију неискоришћених простора** као решење проблема недостатка простора. С друге стране, решење истог проблема Галерија *Милене Павловић Барили* у Пожаревцу види у **доградњи/изградњи новог објекта**.

Недостатак техничке опремљености, као проблем у раду истакле су: обе галерије у Суботици, затим галерија у Сремској Митровици, Модерна галерија у Ваљеву, и галерија *Милан Коњовић* у Сомбору. Недостатак техничке опремљености у смислу испуњавања музеолошких и безбедносних услова истакле су галерије у: Нишу, Сремској Митровици, Пожаревцу, Сомбору, и *Ликовни сусрет* у Суботици.

Проблем финансирања истичу: Модерна галерија *Ваљево*, Савремена галерија *Ечка*, Галерија савремене ликовне уметности из Ниша, Галерија *Милене Павловић Барили*, Галерија *Милан Коњовић*, *Лазар Возаревић*, *Ликовни сусрет*, Галерија *Винко Перчић* и Уметничка галерија *Надежда Петровић*. Као проблем наводи се несигурност финансирања и недостатак средстава за реализацију програма.

Проблем са недостатком стручног кадра имају: Савремена галерија *Ечка*, Галерија савремене ликовне уметности из Ниша, Галерија *Лазар Возаревић*, *Ликовни сусрет*, Галерија *Винко Перчић* и Уметничка галерија *Надежда Петровић* из Чачка.

У табели која следи приказани су специфични проблеми са којима се галерије суочавају, а који су од стране представника галерија наведени у упитницима Завода за проучавање културног развоја.

⁷ приступљено 26.3.2010.

Табела 10: Преглед проблема галерија у градовима Србије обухваћеним пројектом Локалне културне политике

Галерија	Простор	Техничка опремљеност	Финансирање	Кадрови
Модерна галерија Ваљево	изложбени простор и депои	расвета, факс, компјутер, фото-копир апарат	програм	/
Студио Трнавац, Ваљево	/	замена рачунара транспорт уметничких дела	/	/
Савремена галерија УК Ечка, Зрењанин	разуђеност простора у коме делује Галерија	непостојање опреме за реализовање захтевнијих изложби	одвајање мало средстава за реализацију изложби, квалитетни програми су захтевни у техничком и финансијском смислу	мали број кустоса у односу на обим стручног посла
Галерија савремене ликовне уметности, Ниш	сви простори су у старим објектима који су под заштитом државе	стари намештај у згради колоније, недостатак опреме за чување уметничких дела и опреме за сигурност објеката непостојање техничке опреме за организовање изложби видео арта, дигиталне уметности непостојање услова за сталну поставку	недостатак средстава за инвестиције и за реализацију програма	неповољна старосна и кадровска структура
Галерија Милене Павловић Барили, Пожаревац	мањак простора	видео надзор, депо	недостатак средстава	/
Галерија Милан Коњовић, Сомбор	депо слика, приручна радионица, смештај документационог материјала и приручне библиотеке	могућност електронске презентације документационог материјала везаног за Милана Коњовића и уметничких дела.	финансирање Галерије не би требало да буде само на нивоу Града Сомбора због значаја Милана Коњовића и учесталих изложби Галерије и у другим срединама.	/
Галерија Лазар Возаревић, Сремска Митровица	лоше стање зграде у којој је галерија (кров, фасада, прозорски оквири, струјна мрежа, климе, ППЗ - системи за дојаву)	недостатак камера, дигиталних фотоапарата и адекватне расвете тешкоће у вези транспорта уметничких дела	недостатак новчаних средстава	недостаје историчар уметности
Ликовни сусрет, Суботица	недовољан простор за депое и неадекватна расвета изложбеног простора	недостатак опреме за мултимедијалне изложбе и пројекте, недостатак рачунарске опреме за Документациони центар и недостатак озвучења галерије	недостатак средстава за одржавање зграде, набавку и сервисирање опреме, набавку новог и замену дотрајалог инвентара, осигурања зграде и експоната, недовољно финансирање програма и неадекватна опремљеност за реализацију мултимедијалних пројеката и изложби	непопуњеност два радна места за кустосе и једно радно место за чувара галерије
Галерија Винко Перчић, Суботица	/	техничка средства	недостатак средстава за посебне намене	нема кустоса
Градска галерија Ужице	Нису наведени проблеми			
Уметничка галерија Надежда Петровић, Чачак	одржавање, недостатак простора	/	несигурно финансирање од стране Републике и Закон о јавним набавкама	позитивна законска регулатива онемогућава озбиљније решавање кадровске структуре у буџетским установама